

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
JULIANE KOKOTT
föredraget den 7 april 2016¹

Mål C-70/15

Emmanuel Lebek

(begäran om förhandsavgörande från Sąd Najwyższy (Polen))

”Begäran om förhandsavgörande — Civilrättsligt samarbete — Förordning nr 44/2001 — Artikel 34.2 — Begreppet möjlighet att överklaga en dom — Förordning nr 1393/2007 — Artikel 19 — Prövning utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut”

I – Inledning

1. Domstolen får nu för andra gången i år tillfälle att pröva de invändningar som svaranden kan göra mot en ansökan om verkställighetsförklaring av ett domstolsavgörande enligt förordning (EG) nr 44/2001.² Medan den centrala frågan i målet Meroni³ är *ordre public*-invändningen enligt artikel 34.1 i nämnda förordning, är det i förevarande fall fråga om artikel 34.2 som är ännu betydelsefullare för rättspraxis. I denna bestämmelse fastställs under vilka förutsättningar brister vid delgivningen av en stämning kan utgöra hinder för senare erkännande och verkställighetsförklaring av en dom i en annan medlemsstat.

2. Grundkonceptet för artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 går tillbaka på konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad *konventionen om domstols behörighet*),⁴ men bestämmelsens innehåll har emellertid ändrats avsevärt sedan denna konvention. Enligt konventionen om domstols behörighet talade nämligen oriktigheter vid delgivningen av stämmingsansökan systematiskt mot att erkänna den därpå meddelade domen. Förordning nr 44/2001 framstår däremot som betydligt mer vänligt inställd mot käranden. I nämnda förordning är det nämligen inte längre ett hinder för erkännande att svaranden till exempel i avsaknad av en kallelse i rätt tid inte haft möjlighet att effektivt försvara sig *innan* domen meddelas i landet där den meddelas, under förutsättning att svaranden hade kunnat överklaga det aktuella avgörandet *efter* det att domen meddelats i landet där den meddelats, men låter bli att göra det.

3. Det aktuella målet tillför en ytterligare aspekt till rättspraxis kring erkännande vid tredskodomar, såttillvida att det i fallet som domstolen här har att avgöra inte längre var möjligt att överklaga på grund av att tidsfristen hade löpt ut i landet där domen meddelats, men ett förfarande för att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut fortfarande kunde tas i beaktande.

1 — Originalspråk: tyska.

2 — Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 16.1.2001, s. 1, i den här tillämpliga versionen, senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1103/2008 av den 22 oktober 2008 (EUT L 304, 14.11.2008, s. 80)).

3 — Se i detta avseende mitt förslag till avgörande i mål Meroni (C-559/14, EU:C:2016:120).

4 — Artikel 27.2 i konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (undertecknad den 27 september 1968) (EGT L 299, 31.12.1972, s. 32).

4. De centrala frågorna i det aktuella målet är huruvida artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ålägger svaranden en skyldighet att först överklaga i landet där domen meddelats genom ett förfarande för omprövning för att kunna undvika en senare verkställighetsförklaring i en annan medlemsstat samt vilka frister som i förekommande fall gäller för detta förfarande.

II – Relevanta bestämmelser

5. De relevanta unionsrättsliga bestämmelserna för detta fall återfinns i förordning nr 44/2001 och förordning (EG) nr 1393/2007.⁵

A – Förordning nr 44/2001

6. Enligt artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ska en dom inte erkännas om ”det är en tredsdom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta”.

7. Enligt artikel 45.1 första meningen i förordning nr 44/2001 får ”den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 43 ... avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artiklarna 34 och 35”.

B – Förordning nr 1393/2007

8. I artikel 1 i förordning nr 1393/2007 (nedan kallad *delgivningsförordningen*) fastställs dess tillämpningsområde enligt följande:

”Denna förordning ska tillämpas i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur då en rättegångshandling eller en annan handling ska sändas från en medlemsstat till en annan för delgivning. ...2. Denna förordning är inte tillämplig när adressen till den person som ska delges inte är känd.

...”

9. Artikel 19.4 i delgivningsförordningen har följande lydelse:

”När en stämning eller motsvarande handling måste översändas till en annan medlemsstat för delgivning enligt bestämmelserna i denna förordning och ett avgörande har meddelats mot svaranden i dennes utemål, ska en domstol på ansökan av svaranden kunna medge att saken får prövas utan hinder av att fullföljdstiden utgått, om följande villkor är uppfyllda:

- a) Svaranden har utan egen förskyllan inte fått kännedom om handlingen i sådan tid att han eller hon haft möjlighet att avge svaromål, och inte heller haft kännedom om avgörandet i sådan tid att han eller hon kunnat överklaga avgörandet, och
- b) svaranden har visat sannolika skäl för sin inställning.

5 — Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 (EUT L 324, 10.12.2007, s. 79).

En ansökan om omprövning måste inges i rimlig tid efter det att svaranden har fått kännedom om avgörandet.

Varje medlemsstat får avge förklaring [till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 23.1 i delgivningsförordningen] om att en sådan ansökan kommer att avvisas om den inges efter utgången av en tidsperiod som ska anges i förklaringen men som dock aldrig ska vara kortare än ett år från dagen för avgörandet.”

III – Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

10. Den 8 april 2010 dömde Tribunal de Grande Instance de Paris (regionala domstolen i Paris, Frankrike) svaranden D som sedan 1996 varit bosatt i Republiken Polen att månadsvis betala underhåll till käranden L. Svaranden D var inte närvarande vid förfarandet vid den franska domstolen. Han hade nämligen inte tagit emot stämningsansökan, eftersom käranden hade angett en felaktig delgivningsadress till svaranden i Paris, där D. inte hade möjlighet att ta emot delgivningar.

11. Det var först i juli 2011 som D. över huvud taget fick reda på att en dom hade meddelats, då ett förfarande för verkställighet anhängiggjordes i Republiken Polen och Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze (distriktsdomstolen Jelenia Góra) delgav honom en kopia av ansökan om verkställighetsförklaring samt en bifogad kopia av domen. Eftersom den i nationell rätt fastställda fristen för att överklaga den franska domen enligt vad domstolen i Polen kunde fastställa⁶ redan hade gått ut avlogs en första ansökan om verkställighetsförklaring även efter det att den sökande överklagat. Den polska domstolen som befattade sig med beslutet angav som stöd för sitt beslut om avslag av ansökan artikel 34.2 jämförd med artikel 45 i förordning nr 44/2001.

12. I maj 2012 delgavs D. den aktuella domen på nytt med beaktande av föreskrifterna i delgivningsförordningen och D. informerades dessutom om att han inom två månader efter delgivning av domen kunde ansöka om att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut. Denna information om tillgängliga rättsmedel med avseende på omprövning motsvarar innehållsmässigt artikel 540 i Code de procédure civile (den franska civilprocesslagen). Emellertid lämnade D. varken in en ansökan om att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut i Frankrike eller överklagade den aktuella domen.

13. Mot denna bakgrund gjordes en ny ansökan om verkställighetsförklaring av domen i Republiken Polen. Den sökande, L., gjorde därvid gällande att svaranden till följd av den nyligen genomförda delgivningen samt informationen om svarandens rätt att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut har getts möjlighet att överklaga beslutet, en möjlighet som han emellertid valt att inte utnyttja. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (appellationsdomstolen i Wrocław) anslöt sig emellertid inte till denna uppfattning och avlog på nytt, genom beslut av den 27 maj 2013, ansökan om verkställighetsförklaring av domen. Appellationsdomstolen motiverade sitt beslut med att blotta rätten att ansöka om att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut inte är att jämställa med möjligheten att överklaga domen i den mening som avses i artikel 34.2 i förordning nr 44/2001. Möjligheten att överklaga den aktuella domen i den mening som avses i nämnda bestämmelse föreligger dessutom endast om en svarande inom den egentliga fullföljdstiden har delgivit domen, domskälen och information om möjligheten att överklaga.

6 — Detaljer om tillättna överklaganden och motiveringen av att fristen gått ut trots att en tidigare delgivning av domen inte har skett framgår tyvärr inte av begäran om förhandsavgörande (se s. 7, IV.1).

14. Sökanden invänder med sitt kassationsbesvär mot nämnda beslut vid den hänskjutande domstolen. Den hänskjutande domstolen frågar sig särskilt om det i förevarande fall över huvud taget är möjligt att utgå från att det finns en möjlighet att ansöka om omprövning, eftersom Republiken Frankrike har avgett en förklaring enligt artikel 23.1 i delgivningsförordningen, enligt vilken en ansökan om att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut, som lämnas in mer än ett år efter det att avgörandet har meddelats ska avvisas, då denna frist löpte ut i april 2010.

15. Mot denna bakgrund beslutade den nationella domstolen att vilandeförklara målet och att ställa följande frågor till domstolen:

1. Ska artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 tolkas så, att den där angivna möjligheten att överklaga en dom omfattar såväl sådana situationer där ett sådant rättsmedel kan anlitas inom den frist som föreskrivs i den nationella lagstiftningen som sådana situationer där denna frist redan har löpt ut, men där det är möjligt att ansöka om att få saken prövad utan hinder av att fristen har gått ut och följaktligen, efter det att ansökan har bifallits, anlita lämpligt rättsmedel?
2. Ska artikel 19.4 i förordning nr 1393/2007 tolkas så, att den innebär att bestämmelser i nationell lagstiftning avseende möjligheten att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut inte får tillämpas, eller så, att svaranden antingen kan inge en sådan ansökan som avses i denna bestämmelse eller anlita sådant lämpligt rättsinstitut som föreskrivs i den nationella lagstiftningen?

IV – **Bedömning av tolkningsfrågorna**

A – *Den första frågan*

16. Med sin första fråga vill den hänskjutande domstolen väsentligen veta om artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas på så sätt att den, efter det att fullföljdstiden enligt lagstiftningen i landet där en verkställighetsförklaring meddelats gått ut, inte utgör hinder för att svaranden på nytt kan skaffa sig möjligheten att överklaga genom ett förfarande för omprövning.

17. De skriftliga yttrandena från medlemsstaterna som har tagit del i det aktuella förfarandet, liksom Europeiska kommissionens yttrande, uttrycker, såvitt de tar ställning till den första tolkningsfrågan, uppfattningen att artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ska ges en vid tolkning.

18. Enligt denna uppfattning skulle det, om det i landet där domen meddelats är möjligt att få till stånd en prövning utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut, i princip åligga svaranden att på detta sätt skaffa sig en möjlighet att överklaga domen och sedan efter att ha vunnit bifall för ansökan om omprövning, lämna in ett överklagande i landet där domen meddelats. I annat fall måste svaranden räkna med att inte kunna åberopa artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 vid förfarandet om verkställighetsförklaring i en annan medlemsstat. Det finns även röster i doktrinen och i medlemsstaternas rättspraxis⁷ som uttalar stöd för en vid tolkning som främjar erkännande.

19. En sådan läsning framstår emellertid inte som tvingande med ledning av bestämmelsens lydelse, som endast talar om möjligheten att "överklaga domen". I strikt bemärkelse utgör förfarandet för att få saken prövad utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut inte ett sådant överklagande som det ovan avsedda. Dessutom är det i konstellationer där ett sådant förfarande för omprövning kan komma i fråga inte längre utan vidare möjligt för svaranden att överklaga domen som sådan.

7 — Se till exempel tyska Bundesgerichtshofs beslut av den 21 januari 2010, diarienummer IX ZB 193/07, EuZW 2010, 478, punkt 14 med ytterligare hänvisningar.

20. Inte heller systembetingade argument talar tvingande för att under omständigheter som de i förfarandet vid den nationella domstolen belasta svaranden med skyldigheten att genomföra ett förfarande för omprövning och i annat fall neka svaranden möjligheten att göra gällande hinder för erkännande enligt artikel 34.2 i förordning nr 44/2001.

21. Det är framför allt inte möjligt att använda artikel 19.4 i delgivningsförordningen som reglerar huruvida saken får prövas utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut vid svarandens utevaro vid gränsöverskridande delgivningar. Det går nämligen inte att av denna bestämmelse härleda ett välgrundat argument för relevansen av ett förfarande för omprövning inom ramen för artikel 34.2 i förordning nr 44/2001, som – till skillnad från till exempel artikel 26 i nämnda förordning – inte uppvisar någon systematisk anknytning till delgivningsförordningen.

22. Å ena sidan omfattar inte tillämpningsområdena för delgivningsförordningen och den här aktuella artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 helt och hållet samma saker, eftersom artikel 34 även avser hinder för erkännande av domar som inte har delgetts i överensstämmelse med delgivningsförordningen. Å andra sidan kan artikel 19.4 i delgivningsförordningen vid en tolkning som ligger nära praxis inte tillämpas i det aktuella fallet. Den nämnda bestämmelsen avser nämligen uttryckligen fall då ”en stämning [...] måste översändas till en annan medlemsstat för delgivning enligt bestämmelserna i denna förordning *och*⁸ [därefter ...] ett avgörande har meddelats mot svaranden”. Att så är fallet går emellertid inte att utgå från här, eftersom stämningsansökan var ställd till en adress i Paris och det därmed inte över huvud taget fanns någon anledning till en gränsöverskridande delgivning av stämningen i Frankrike. Således brister redan det första av de två kumulativa rekvisiten för omprövning enligt bestämmelsen i artikel 19.4 i nämnda förordning.

23. Även om artikel 19.4 i delgivningsförordningen skulle vara tillämplig, är det inte möjligt att av denna bestämmelse härleda en skyldighet att genomföra ett förfarande för omprövning. Artikel 19.4 i nämnda förordning är nämligen en norm vars syfte är att skydda delgivningsadressaten och vars avsikt är att under vissa förutsättningar ge denne möjligheten att *kunna* driva ett förfarande för omprövning, *utan att därigenom förplikta honom därtill*. Bestämmelsen tar alltså hänsyn till delgivningsadressatens eventuella intresse av att på eget initiativ återuppta ett förfarande som uppvisar oriktigheter i delgivningshänseende och i förekommande fall få till stånd att talan avvisas.⁹ Av artikel 19.4 i delgivningsförordningen är det emellertid inte möjligt att genom en systematisk tolkning dra slutsatsen att det inom ramen för artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 åligger svaranden att driva ett sådant förfarande för omprövning, eller att i annat fall behöva acceptera verkställighetsförklaring av domen.

24. På frågan huruvida ”möjlighet att överklaga” i den mening som avses i artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 även omfattar att driva ett förfarande för omprövning, är det snarare relevant att undersöka syftet och målsättningen med nämnda bestämmelse. Därvid ska hänsyn tas till att målsättningen med förordning nr 44/2001 är att möjliggöra snabb och effektiv verkställighetsförklaring av avgöranden, varvid svarandens rätt att försvara sig emellertid måste säkerställas.¹⁰ Svaranden ges i jämförelse med den gamla regleringen i konventionen om domstols behörighet i huvudsak inte tillfälle att i förfarandet om verkställighetsförklaring missbruka möjligheten att göra gällande oriktigheter vid delgivning av stämningsansökan, så länge svaranden utan vidare hade

8 — Min kursivering.

9 — Ett sådant intresse kan till exempel föreligga om det finns anledning att befara att negativa följder såsom exekutiva åtgärder kommer att riktas mot svaranden i en tredje stat eller också i landet där domen meddelats på grundval av ett enligt delgivningsförordningen oriktigt genomfört förfarande, eller om svaranden har intresse av att snabbt få till stånd en lagakraftvunnen dom i saken, till exempel eftersom svaranden bedömer att dennes utsikter att vinna bifall är goda och att hotet om ett eventuellt nytt förfarande skulle vara besvärligt för svaranden.

10 — Se dom av den 14 december 2006 i mål ASML (C-283/05, REG, EU:C:2006:787, punkterna 20 och 24).

kunnat invända mot den aktuella domen i landet där domen meddelats medan överklagandefristen fortfarande löper. Att svaranden därutöver, efter det att fullföljdstiden har gått ut, skulle ha möjlighet att genomföra ett förfarande för omprövning, framgår inte entydigt vare sig utifrån bestämmelsens lydelse eller skälen till förordningen.

25. Tvärtom talar överväganden med avseende på principen om ett rättvist förfarande¹¹ mot att utvidga lydelsen av artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 och mot att subsumera ett förfarande för omprövning under begreppet "överklaga", i den mening som avses i nämnda bestämmelse. Om svaranden efter det att fullföljdstiden har gått ut skulle vara skyldig att genomföra ett förfarande för omprövning i landet där domen meddelats vid äventyr av verkställighetsförklaring i en annan medlemsstat, skulle det strida mot principen om ett jämbördigt styrkeförhållande mellan parterna, som är ett väsentligt element i ett rättvist förfarande¹² i den mening som avses i domstolens rättspraxis.

26. Detta blir tydligt om man föreställer sig att svaranden, för det fall att denne överklagar *innan fullföljdstiden har gått ut* enligt artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 och därmed blir hörd vid domstolen i landet där domen meddelas, väsentligen är i samma situation som han eller hon hade varit i om stämningsansökan hade blivit delgiven i rätt tid och svaranden hade kunnat närvara vid förfarandet i första instans. För svaranden uppstår då i förekommande fall endast rättegångs- och advokatkostnader för att genomföra *ett enda* förfarande i landet där domen meddelats, och rättegångsmaterialet inskränker sig till att endast omfatta föremålet för domen som ska verkställas.

27. Sakläget är ett annat om svaranden först *efter det att fullföljdstiden har gått ut* blir medveten om att en dom har meddelats mot honom utan hans kännedom. Eftersom svaranden då inte längre utan vidare kan överklaga, måste vederbörande, för att invända mot domen i landet där den meddelats, först utreda möjligheterna att få saken omprövad och därefter inleda ett sådant förfarande. Först därefter skulle svaranden – såvitt han eller hon vinner framgång med ansökan om omprövning – i ett andra steg kunna överklaga domen. I motsats till situationen som återges i punkt 26 ovan skulle svaranden alltså belastas med *två* förfaranden (och därtill hörande kostnader), vars föremål dessutom skulle vara avsevärt mer omfattande, eftersom även frågan om att ta upp förfarandet på nytt måste prövas. Om man dessutom tar hänsyn till att det utöver de problem som rättegångs- och advokatkostnader innebär även kan uppkomma praktiska problem, som till exempel att hitta lämpliga advokater och att betala för översättare, blir det tydligt att svaranden skulle befinna sig i ett avsevärt sämre läge än käranden, om svaranden åläggs bördan att genomföra ett förfarande för omprövning för att kunna undgå verkställighetsförklaring. Detta gäller särskilt för svarande som inte har erfarenhet av rättsprocesser och inte är välbemedlade. Särskilt i de fall där de yrkade beloppen är förhållandevis låga skulle det finnas risk för att en svarande, med hänsyn till de potentiella kostnads- och processkomplikationerna, är benägen att acceptera verkställighet utan invändningar, för att på så sätt i vart fall bespara sig ytterligare rättegångs- och advokatkostnader, vars lönsamhet vid processer i utlandet ofta – och särskilt för lekmän – är svår att bedöma.

28. Mot bakgrund av detta kan det antas att skyldigheten att ansöka om omprövning inom ramen för artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 skulle innebära en avsevärd störning av principen om jämbördigt styrkeförhållande mellan parterna, eftersom svaranden då skulle tvingas driva ännu ett förfarande för att tillvarata sina intressen.

11 — Om denna princip relevans, se dom av den 28 april 2009 i mål Apostolides (C-420/07, REG, EU:C:2009:271, punkt 73) och domen i det ovan i fotnot 10 nämnda målet ASML (punkt 27).

12 — Dom av den 26 juni 2007 i mål Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl. (C-305/05, REG, EU:C:2007:383, punkt 31) samt artikel 47.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

29. Härtill kommer att allt som underlättar verkställighetsförklaringar i fall då svaranden inte har blivit hörd innan domen meddelas strider mot den primärrättsliga principen om ett rättvist förfarande. Därtill ska allmänt anmärkas att bestämmelsen i artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 för närvarande är föremål för Europadomstolens prövning, vars stora avdelning sannolikt inom kort i målet Avotiņš mot Lettland kommer att meddela ett avgörande i en fråga som avser den nämnda bestämmelsens förenlighet med artikel 6 EKMR. Även i det nämnda fallet var det fråga om verkställighetsförklaring av en dom som meddelats innan svaranden blivit hörd och som svaranden inte överklagat. Visserligen ansåg en knapp majoritet av ledamöterna som fattade beslutet i nämnda mål¹³ att regelverket i artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 och verkställighetsförklaringen var förenliga med artikel 6 EKMR, men betonade att den klagande i vilket fall som helst inte var oerfaren i affärshänseende. Europadomstolens tankegång i det nämnda målet för att komma fram till ett nekande svar på frågan huruvida det föreligger ett åsidosättande av artikel 6 EKMR, håller sig strikt till sakförhållandena i målet, vilket ger anledning att anta att Europadomstolens beslut kanske skulle ha sett annorlunda ut om det hade varit fråga om en svarande som var oerfaren i affärshänseende.

30. Även om konstellationen av sakförhållanden som Europadomstolen framställer inte överensstämmer på alla punkter med förevarande fall, innebär Europadomstolens beslut i målet Avotiņš mot Lettland i vart fall att ett varningens finger bör höjas mot att ta till ögonmått vid tolkningen av hinder för erkännande enligt artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 och mot att bortse från svarandens berättigade intressen, jämte påbudet om att säkerställa den fria rörligheten för domar, ur synfältet. Det betyder att svaranden inte ska nekas att göra gällande hinder för erkännande utöver det tvingande innehållet i den aktuella bestämmelsen.

31. Bestämmelsen ger ingen anledning att kräva att en svarande som inte blivit kallad i rätt tid, efter fullföljdstidens utgång ska skaffa sig möjligheten att överklaga genom ett omprövningsförfarande med risk för att annars nekas möjligheten att göra gällande hinder för erkännande. Dessutom kan det i den mening som avses i nämnda bestämmelse förväntas att svaranden inte hade någon möjlighet att överklaga domen, om fullföljdsfristerna redan hade gått ut vid tidpunkten då svaranden fick kännedom om domen som meddelats mot honom.

32. Den första tolkningsfrågan ska följaktligen besvaras enligt följande: Artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att möjligheten att överklaga enligt nämnda bestämmelse endast omfattar fall då motsvarande överklagande enligt den i nationell lagstiftning fastställda fristen kan lämnas in, men inte fall då denna frist redan har gått ut men en ansökan om omprövning har lämnats in och det därefter är möjligt – när denna ansökan har vunnit bifall – att lämna in det egentliga överklagandet.

B – *Den andra frågan*

33. Med sin andra fråga vill den hänskjutande domstolen väsentligen veta om artikel 19.4 i delgivningsförordningen ska tolkas på så sätt att den utesluter tillämpningen av bestämmelser om omprövning i den nationella lagstiftningen, eller om den ska tolkas på så sätt att svaranden kan välja mellan att antingen ansöka enligt denna bestämmelse eller enligt motsvarande rättsinstitut i den nationella lagstiftningen.

34. Inledningsvis erinras om att den aktuella bestämmelsen i delgivningsförordningen inte framstår som tillämplig på det aktuella fallet i enlighet med vad som anförts ovan i punkt 22, eftersom det inte har skett en gränsöverskridande delgivning av stämningsansökan. Denna tolkningsfråga ska alltså endast besvaras för det fall att domstolen anser att artikel 19.4 i delgivningsförordningen är tillämplig på det aktuella fallet.

13 — Europadomstolen, dom Avotiņš mot Lettland (ECLI:CE:ECHR:2014:0225JUD001750207, särskilt punkt 51 och följande punkter), jämför härtill punkt 39 i mitt förslag till avgörande i målet Meroni.

35. I ett sådant fall kan det konstateras att artikel 19 i delgivningsförordningen äger tillämpning om svaranden vid en delgivning i utlandet ”enligt denna förordning” inte har närvarat vid förfarandet. I ett första steg krävs enligt artikel 19.1 i delgivningsförordningen i princip att förfarandet vilandeförklaras fram till dess att det går att verifiera att stämningen faktiskt har nått fram till svaranden. Artikel 19.2 i delgivningsförordningen fastställer vissa undantag från denna princip för att göra det möjligt att fortsätta förfarandet. Slutligen innehåller artikel 19.4 en bestämmelse om ansökan om omprövning ”i rimlig tid efter det att svaranden har fått kännedom om avgörandet”, vilket närmare bestämt är till svarandens fördel, när denne utan egen förskyllan inte fått kännedom om stämningen och därför inte försvarat sig, men trots detta blivit dömd. Artikel 19.4 tredje stycket i delgivningsförordningen överlåter åt medlemsstaterna att föreskriva en frist för ansökan om omprövning, dock med begränsningen att den tidigast får infalla ”ett år från dagen för avgörandet”.

36. Republiken Frankrike har avgett en sådan förklaring om införande av årsfristen och har därmed på ett bindande sätt reglerat fristen för ansökan om omprövning *i de fall som omfattas av artikel 19.4 i delgivningsförordningen*. Denna reglering lämnar inget utrymme för samexistens med eventuella andra avvikande bestämmelser i nationell lagstiftning, som till exempel artikel 540 i Code de procédure civile (den franska civilprocesslagen) som knyter fristen för ansökan om omprövning till dagen för delgivning av domen och inte – som delgivningsförordningen – till ”dagen för avgörandet”. Man måste hålla med kommissionen om att bestämmelsen om omprövning enligt delgivningsförordningen kan få ett mindre fördelaktigt utfall för svaranden än den nationella lagstiftningen. Detta är emellertid en oundviklig följd av förklaringen som Republiken Frankrike har avgett med avseende på införande av årsfristen och ska därmed förstås som att medlemsstaten har haft just denna avsikt.

37. Den andra tolkningsfrågan ska därför, såvitt artikel 19.4 anses vara relevant, besvaras enligt följande: Artikel 19.4 i delgivningsförordningen ska tolkas så, att den utesluter tillämpningen av bestämmelser i nationell lagstiftning som avser prövning utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut.

V – Förslag till avgörande

38. Mot bakgrund av föregående överväganden föreslår jag att domstolen besvarar tolkningsfrågorna på följande sätt:

Artikel 34.2 i förordning nr 44/2001 ska tolkas så att möjligheten att överklaga enligt nämnda bestämmelse endast omfattar fall då motsvarande överklagande enligt den i nationell lagstiftning fastställda fristen kan lämnas in, men inte fall då denna frist redan har gått ut men en ansökan om omprövning har lämnats in och det därefter är möjligt – när denna ansökan har vunnit bifall – att lämna in det egentliga överklagandet.

Artikel 19.4 i förordning nr 1393/2007 ska tolkas så, att den utesluter tillämpningen av bestämmelser i nationell lagstiftning som avser prövning utan hinder av att fullföljdstiden har gått ut.